

Lysstraale, han kunde pege paa, men var netop lige saa mørk og lige saa trist som dens Forgængere. Men, beroligede han os med, til næste Efteraar, naar den næste Finanslov blev forelagt, vilde Billedet skifte, saa vilde vi paa ny træde ind i gode normale Tilstande. Om hvordan denne Forvandling til det bedre skulde foregaa, fik vi ganske vist kun sparsomme Antydninger, det blev stillet hen i et taaget Perspektiv, der lod det videste Spillerum for allehaande Anelser, Formodninger og Gisninger. Der var kun eet Sted i den højtærede Ministers Fremstilling, hvor Linien var trukken skarpt og klart og bestemt op, nemlig hvor han indtrængende advarede os mod at tro, at vi stod overfor en virkelig Krise, at det Spor, vi vare inde paa, førte i Retning af en Statsbankerot eller lignende Katastrofe.

Jeg maa tilstaa, at paa mig virkede den højtærede Ministers Fremstilling ikke overbevisende. Og man er vel berettiget til at væbne sig med nogen Kritik overfor de beroligende Forsikringer, der fremkomme fra den Side, hvor Hovedansvaret hviler for den sidste halve Snes Aars dansk Finanspolitik. Det sete afhænger jo af Øjnene, der se, og den absolutte Objektivitet vil det vel navnlig paa et saadant Felt være ubilligt at forlange. Sporene skræmmе desuden, vi have i alt for frisk Minde den ubarmhertige Maade, hvorpaa Kendsgerningerne tidligere have desavoueret de beroligende Forsikringer, hvormed man stadig har forsøgt, at imødegaa den Kritik, der er rejst fra vort Partis Side.

Der hører meget stærke, meget overbevisende Argumenter til for at bibringe os et nogenlunde fortrøstningsfuldt Syn paa Situationen, naar vi se, at den danske Statsgæld i Løbet af de sidste halvandet Aar er bleven forøget fra 234 til 317 Mill., altsaa med over en Trediedel, naar vi fremdeles have faaet forelagt et Statsregnskab med et saa kolossalt Underskud som det sidste, naar vi samtidig leve i et Finansaar, hvor Underskuddet er budgetteret til mellem 20 og 21 Mill. Kr. — hvad der, det er der vel ingen der tvivler om, vil vise sig at være alt for lavt regnet —, og naar vi saa endelig have faaet et Finanslovsforslag forelagt, hvorpaa Underskuddet ligeledes er budgetteret til mellem 20 og 21 Mill. Kr., hvad der efter alle Tegn at dømme vil vise sig at være for lavt anslaaet. Der hører unægtelig meget vægtige Argumenter til for under Forhold som disse at faa os til at se blot nogen-

lunde lyst paa Situationen. Det er en Tilstand, som i høj Grad opfordrer os til at anlægge en yderst nøgtern Synsmaade. Men det forekommer mig, at den højtærede Minister baade under den meget prosaiske Form, han anvendte i sin første Tale, og under den mere lyriske Form, han anvendte i sit senere Indlæg, dog ikke var ganske nøgtern i de Ræsonnementer, hvormed han vilde belyse den Stilling, vi staa i.

Jeg tager det Punkt først, som vel er det, der har givet Anledning til størst Bekymring og Ængstelse for den almindelige Bevidsthed ude i Landet, og som har været stærkest fremme i den offentlige Debat, nemlig Statsgældens kolossale Forøgelse i den sidste Tid. Det er ikke saa meget Statsgældens absolutte Størrelse paa et vist Tidspunkt, der er det foruroligende, som det er dens Tilvækst, det Tempo, hvori Statsgælden forøges, den Bevægelse, hvori den befinder sig, og som vi maa tænke os vil forlænge sig i hvert Fald et Stykke ud i Fremtiden. Og paa det Punkt forekommer det mig, at den højtærede Minister tog sig Sagen noget for let, naar han nøjedes med at sige, at den danske Statsgæld endnu i dette Øjeblik ikke var synderlig meget større end for 40 Aar siden, den 31. Marts 1870, og endog — maalt med Indbyggerantallet — var noget lavere, og dette gentog og understregede han yderligere i sin Tale forleden.

Jeg mener, det er ikke en ganske berettiget Sammenligning. Den vækker kun den falske Forestilling, at vi igennem de 40 Aar have bevaret vor Stilling i det hele og store nogenlunde uforandret, men det have vi slet ikke. I 1870 befandt Statsgælden sig endnu paa et abnormt højt Niveau væsentlig som Følge af de Forpligtelser og Udgifter, som Krigen i 1864 havde paadraget os. Krigen havde forøget vor Gældbyrde med ca. 55 Mill. Kr., om jeg ikke tager fejl, og man var paa det Tidspunkt først for ganske nylig begyndt at afdrage paa den ekstraordinære Gæld, man var kommen i. Hovedmassen af den Forøgelse, som havde fundet Sted siden 1864, og som skyldtes de særlige Forhold, stod endnu tilbage og forsvandt først i de følgende Aar. Den 31. Marts 1870 var Statsgælden ganske vist, som den højtærede Minister gjorde opmærksom paa, endnu 233 Mill. Kr., men 5 Aar senere havde man kunnet afbetale de 47 Mill. Kr., og der var kun 186 Mill. Kr. tilbage, og atter 5 Aar senere var Gælden nedbragt med nye 12—13 Mill. Kr.